Oogst van speel- en sportzoden met 4turf verloopt soepel

Snel snijklare zoden door sterk wortelpakket geeft zodenteler Queens economisch voordeel

Afgelopen mei oogstte Martijn Rienks van Queens Grass zoden met 4turf – geleverd door DLF – voor sportvelden. Dat gebeurde relatief snel: al na circa tien maanden. Ze gaven een *clean cut*, konden strak worden afgesneden. Hoe kwam zodenagrariër Rienks tot dit eindresultaat en wat komt er zoal kijken bij het productieproces van zoden?

Auteur: Santi Raats

Queens Grass uit het Drentse Borger is niet de eerste de beste zodenleverancier. Het bedrijf heeft klanten als AC Milan, Manchester United, FC Lokomotiv in Moskou en de Amsterdam Arena. Eigenaar Martijn Rienks, die 300 hectare landbouwgrond bezit voor graszodenteelt op de hoge zandgronden van de Hondsrug in Drenthe, oogstte onlangs 5 hectare speel- en sportgras met daarin een mengsel met 4turf; het werd 'gesneden', zoals men dat in de zodenkwekerij zegt. Dit jaar stond dit mengsel voor het eerst op deze grond, nadat hij daarvóór een proef had gedraaid op 5 hectare. De teelt verliep goed; volgend jaar gaat hij door met 20 hectare.

Voor- of najaar

Voor een goede teeltstart moet de grond genoeg voedingsstoffen bevatten en luchtig zijn. Als zaaibedvoorbereiding wordt de grond door Queens Grass geploegd, geëgaliseerd en daarna met de rotorkopeg bewerkt. Men kan inzaaien in het najaar, wanneer de grondtemperatuur nog goed is en de vochtvoorziening op peil is, maar ook in het voorjaar. Als er vroeg in het jaar wordt ingezaaid, komt er meer bij kijken: de grondtemperatuur is dan doorgaans nog laag en vaak is dit een droge, schrale periode. Men moet vaak beregenen om een zaaimengsel te laten kiemen.

Nat en koud voorjaar

Queens Grass zaait zowel in het voor- als het najaar in. Het 4turf-mengsel werd in het voorjaar van 2015 ingezaaid. Onder gunstige weersomstandigheden kan dat vanaf half maart of eind maart. Maar de weersomstandigheden zaten dit seizoen voor de bebouwing niet mee: het voorjaar was nat en koud, de bodemtemperatuur was daardoor laag. Plotseling sloeg de koude om in warm weer. Deze omstandigheden zijn niet bevorderlijk voor de groei van gras. 'We zijn dit jaar later begonnen met inzaaien: eind april, begin mei.' Maar een later inzaaimoment kan volgens de doorgewinterde zodenteler geen kwaad. 'Een teelt duurt gemid-

Oogsten van de mat.

deld een jaar. Twee weken vertraging vind je in de productieplanning nauwelijks tot niet terug. Ik wacht daarom liever twee weken op de juiste groeicondities dan dat ik met bovenmatige straatgrasdruk te maken krijg.'

Geen gaten laten vallen

Straatgrasdruk ontstaat wanneer de zoden niet snel genoeg dicht zitten. Dan waait er straatgras in de open plekken. Het snel dichtgroeien van de zoden is dan ook zeer belangrijk in de teelt. Bij het inzaaien van sportvelden zie je het gras vaak kiemen in rijtjes. De open plekken vormen een risico. Zodenkwekers houden daar rekening mee door zo 'breedwerpig' mogelijk in te zaaien. Dat betekent dat het zaad zo goed mogelijk wordt verdeeld. Rienks heeft zijn zaaimachine aangepast om het inzaaiproces te optimaliseren. 'Wij hebben een fijnmazige wiebertjesrol achter de inzaaimachine gemonteerd. Die werpt losse grond op, over het graszaad heen dat nog bovenop ligt. Dat gebeurt terwijl de machine over het zaaibed heen loopt.' Aan rijtjes ontkom je niet als teler, volgens Rienks. 'Om de centimeter of anderhalve centimeter valt het graszaad de bodem in. Een cambridgerol rijdt daaroverheen en drukt de grond dicht. Onze inzaaimachine van 3 meter breed zorgt ervoor dat er na een week tot tien dagen gras staat. De mat is na drie weken gesloten. In combinatie met goede weersomstandigheden en een goede grondslag zorgt de wiebertjesrol voor een maximaal rendement bij het creëren van een dichte mat.' Lange groeiperiode is gunstig aan voor- en achterkant.

Normaal gesproken kan 4turf vroeger worden ingezaaid doordat het al kiemt bij 6 graden Celsius, in plaats van bij 10 tot 12 graden Celsius, zoals andere grassen. Maar omdat het speel- en sportgrasmengsel naast 4turf en veldbeemd ook roodzwenk bevat vanwege de sierwaarde, profiteert Rienks niet van tijdsvoordeel aan de voorkant. 'Voor roodzwenk en veldbeemd wacht ik op een goede bodemtemperatuur.' De kweker plaatst daarbij een kanttekening: 'Mijn situatie als teler is een heel andere dan die van sportveldbeheerders. Het kan goed zijn dat zij wel vroeger kunnen inzaaien.' Aan de achterkant behaalde Queens wel tijdwinst: na zo'n tien maanden zag het perceel van 25 hectare er al uit alsof het gereed was voor de oogst. 'Hoe eerder wij een perceel kunnen oogsten, hoe lager de productiekosten zijn. Wat dat betreft bleek dit mengsel duurzaam te zijn.'

Maar zodra men de mat opensnijdt, kan deze verwachting ook tegenvallen. 'Het is altijd een verrassing hoe de grasmat er onder de grond uitziet', aldus Rienks. Ditmaal viel er weinig te klagen: de mat kon netjes gesneden worden. 'Magnifiek',

Dik wortelpakket

aldus Rienks. 'Goede snijding hangt samen met de sterkte van het wortelpakket, die de sterkte van de zode bepaalt. Daar komen strakke rollen uit die intact blijven op de band en op de rol.' Daarmee bedoelt de Queens Grass-eigenaar dat de zoden niet uiteenrafelen zodra ze de opvoerband op getrokken worden en worden opgerold. Soms houdt een rol zich nog goed bij de teler, maar valt hij hier en daar wat uit elkaar, omdat hij na de oogst omhoog wordt getrokken op de band, daarna als rol op een pallet terechtkomt en dan naar het afleverstation vertrekt. Daar gaan de rollen van de pallets af en worden ze als onderdeel van een partij gebeurd door een klant, die ze op een aanhangwagen laadt en daar weer vanaf trekt alvorens de zode zijn definitieve plek krijgt.

Goede groeiomstandigheden dit jaar

Door het grote wortelpakket van het DLF-mengsel hoeft Queens Grass in principe minder te worden beregend, wat aanzienlijk in de kosten scheelt. Maar dat heeft Rienks niet kunnen testen; er viel immers genoeg regen, de afgelopen paar maanden. 'Ik houd de beregeningshaspel natuurlijk het liefste het hele jaar binnen, want beregenen is een grote kostenpost vanwege arbeid en diesel. Maar ik kan niet zeggen welk effect een droog groeiseizoen heeft op dit mengsel. Mijn ervaring is dat al mijn percelen beregening nodig hebben onder droge omstandigheden.' Ook staan mengsels met 4turf erom bekend dat ze een hogere ziektetolerantie hebben dan gemiddeld door het goed doorontwikkelde wortelpakket, dat beter voeding en water opneemt. De ziektedruk was echter laag in deze teeltperiode bij dit mengsel, dus Rienks heeft niet kunnen testen of de ziektetolerantie beter is dan bij andere mengsels.

Sterke zoden zitten strak op de rol

Maar het oog wil ook wat: de zoden zaten na het snijden perfect 'op de rol'. Ook op de pallet zagen de rollen er netjes uit. 'Sportvelden hebben hier heel sterke zoden aan', besluit Rienks.
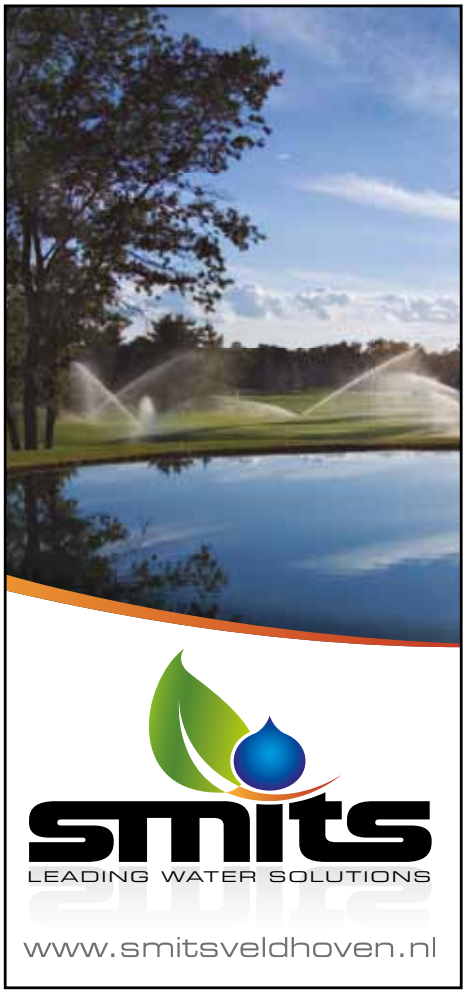
Be social
Scan of ga naar:
www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-6030